

Projekat zanimljivog akronima - FLYHIGH i punog naziva - Odnosi insekata i biljaka: uvid u biodiverzitet i nove primene, bio je prvi projekat takvog tipa finansiran na Univerzitetu u Novom Sadu u periodu od 2015. do 2018. godine. U okviru projekta radili su istraživači, studenti, laboranti i tehničko osoblje sa Univerziteta u Helsinkiju (Finska), Univerziteta Alikante i kompanije Bioflytech (Španija), Univerziteta u Novom Sadu i kompanije Agriprotein (Južno Afrička Republika), koji su se bavili proučavanjem životnog ciklusa insekata i biljaka, sa ciljem da se dođe do korisnih podataka sa stanovišta ekologije i evolucije, koji će biti usmereni ka primenjenim ekološkim istraživanjima, kao što je veštački uzgoj muva.

Veštački uzgoj muva može da obezbedi korisne krajnje proizvode, jer se odrasle jedinke ili njihove larve mogu koristiti u ishrani životinja, valorizaciji sporednih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda ili kao bio-agenti za oprašivanje biljaka u prirodnim, poluprirodnim ili veštačkim sredinama.

S obzirom na to da je projekat okupio vrsne akademske stručnjake u oblasti entomologije i ekologije, sa jedne strane i stručnjake koji se bave masovnim uzgojom insekata, sa druge strane, razmena znanja i iskustva omogućila je stvaranje sinergije i unapređenje, kako osnovnih ekoloških i evolucionih istraživanja, tako i razvoj novog integrisanog znanja i inovativnih ideja za potencijalne komercijalne primene u oblasti veštačkog uzgoja muva.

Proteklih dana, održan je završni sastanak u Alikanteu, Španija. Mladi saradnici su dobili obuku u vezi sa gajenjem larvi insekata koji se mogu koristiti kao oprašivači, za razgradnju organskog otpada ili za ishranu životinja ili ljudi. Obuku je prošlo i troje mladih istraživača iz Srbije, sa PMF-a i iz Instituta Biosens. Istaknuto je da je projekat ostvario sve što je bilo planirano, ali i puno preko toga. Sa praktične strane, dve kompanije koje su bile uključene u realizaciju projekta su znatno napredovale tokom protekle 3 godine:

Kompanija "AgriProtein" iz Južno Afričke Republike, Kajptaun je dobila investiciju od više miliona dolara i na osnovu toga utvrdila svoj brend koji se sada prodaje Saudijskoj Arabiji, Izraelu, Koreji, Dubaiju. Prave se dve fabrike muva mesečno koje prerađuju organski otpad i daju nekoliko različitih produkata, uz godišnji plan da ih bude prosečno 25 svake naredne godine. Kompanija "BioFlyTech" iz Španije, Alikante je u završni pregovorima oko velike milionske investicije koja će omogućiti njegov rast i širenje.

Što se naših naučnih ustanova, učesnica na projektu tiče (PMF, Novi Sad, Zoološki Muzej u Helsinkiju i Departman za životnu sredinu iz Alikantea), naučni rezultati su zaista impresivni. Objavljen je veliki broj naučnih publikacija, a u pripremi je daleko veći broj koji će prikazati dobijene rezultate. Kao mogući nastavak ovih istraživanja i dobijenih rezultata, očekuje se

masovna produkcija insekatskih vrsta kao mogućih polinatora u staklarama.

Sve u svemu, vrlo impresivni rezultati koji imaju budućnost i moguću primenu i u našoj zemlji.

